

18. Konferencja Samorządowa **FUNDUSZE UE DLA SAMORZĄDÓW** Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko oraz Regionalny Program dla Województwa Małopolskiego – aktualna perspektywa budżetowa EU na lata 2014 – 2020.

4 listopada 2016 r.
Sala Obrad Rady Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa

Informacje ogólne o Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 (dalej PO liś) pod względem skali zaangażowanych środków największym narzędziem wsparcia projektów rozwoju infrastruktury w Polsce w latach 2014-2020.
- Celem strategicznym POliś 2014-2020 jest wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej.
- Interwencja PO liś 2014-2020 łączy cele gospodarcze z celami ochrony środowiska, poprzez realizację inwestycji infrastrukturalnych w zakresie gospodarki niskoemisyjnej, ochrony przyrody i bioróżnorodności, przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, transportu i bezpieczeństwa energetycznego, z uwzględnieniem strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia i kultury.
- Alokacja przeznaczona na PO liś 2014-2020 wynosi **łącznie ok. 32 mld euro, z czego funduszy UE - 27,4 mld euro**. W ramach Programu **przewidziano 10 osi priorytetowych** odpowiadających następującym obszarom inwestycyjnym gospodarka niskoemisyjna, środowisko, transport, bezpieczeństwo energetyczne, dziedzictwo kulturowe, zdrowie. W rozbiciu na poszczególne obszary tematyczne, alokacja finansowa przedstawia się następująco (łącznie z wkładem krajowym):
 - ✓ gospodarka niskoemisyjna i efektywność energetyczna (oś I) – 2,1 mld euro;
 - ✓ ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu (oś II) – 4,1 mld euro;
 - ✓ transport (oś III-VI) – 23,3 mld euro;
 - ✓ bezpieczeństwo energetyczne (oś VII) – 1,1 mld euro;
 - ✓ dziedzictwo kulturowe (os VIII) – 0,5 mld euro;
 - ✓ infrastruktura ochrony zdrowia (oś IX) – 0,5 mld euro.

PO IiŚ 2014-2020 a samorządy terytorialne

Samorządy terytorialne są jednym z najważniejszych beneficjentów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Wsparcie inwestycji samorządowych w programie dotyczy przede wszystkim realizacji dużych inwestycji infrastrukturalnych, w takich obszarach jak transport publiczny, efektywność energetyczna, ochrona środowiska, w tym gospodarka wodno-kanalizacyjna, gospodarka odpadowa oraz rekultywacja terenów zdegradowanych. Beneficjentami tych projektów, rozumianymi jako bezpośredni adresaci wsparcia będą ośrodki miejskie, w szczególności miasta wojewódzkie oraz ich obszary funkcjonalne. Należy jednak pamiętać, że na rozwój samorządów terytorialnych będą oddziaływać inwestycje realizowane przez inne uprawnione w programie podmioty, dlatego wpływ PO IiŚ na prowadzenie polityki rozwoju przez samorządy terytorialne należy rozpatrywać w aspekcie całościowej interwencji programu.

1. Miasta wojewódzkie oraz obszary powiązane z nimi funkcjonalnie

Główne kierunki działań skierowane do tej kategorii miast przeznaczone do współfinansowania w programie ze środków Funduszu Spójności (FS) oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) obejmują:

- promowanie transportu publicznego;
- budowa i przebudowa infrastruktury drogowej (drogi krajowe);
- poprawę efektywności energetycznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii;
- kolej aglomeracyjną;
- zmniejszenie zużycia zasobów naturalnych, energii i paliw;
- gospodarkę wodno-ściekową i odpadową;

W odniesieniu do miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych przewiduje się zastosowanie mechanizmu projektów zintegrowanych w postaci zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT). Wprawdzie realizacja projektów w formule ZIT będzie odbywać się w ramach regionalnych programów operacyjnych, to w strategiach „ZIT wojewódzkich” wskazane mogą zostać projekty komplementarne przewidziane do wsparcia ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Przewiduje się możliwość wskazania w strategii „ZIT-u wojewódzkiego” projektów komplementarnych, mieszczących się w następujących priorytetach inwestycyjnych PO IiŚ 2014-2020.

- efektywność energetyczna
- realizacja sieci ciepłowniczych i chłodniczych
- zrównoważona mobilność miejska/ekologiczny transport miejski

Z uwagi na skalę finansowanych przedsięwzięć, projekty realizowane w ramach PO IiŚ będą stanowiły główną inwestycję, wokół której realizowane będą mniejsze (komplementarne) inwestycje finansowane z regionalnych programów operacyjnych.

2. Miasta regionalne i subregionalne

W ramach realizacji wymiaru miejskiego przewiduje się wsparcie zrównoważonego rozwoju miast regionalnych i subregionalnych, jako ośrodków ważnych dla stabilnego funkcjonowania systemu osadniczego oraz zrównoważonego rozwoju kraju. Działania adresowane do tych miast będą wpisywać się w główny nurt interwencji programu, tj. będą dotyczyć m.in. połączenia tych miast z większymi ośrodkami, rozwoju infrastruktury ochrony środowiska, infrastruktury społecznej oraz odnowie tkanki miejskiej (budynki publiczne), uwzględniającej aspekty środowiskowe i wspierającej efektywne wykorzystanie zasobów.

Szacunkowa kwota wsparcia miast regionalnych i subregionalnych może wynieść ok. 1,4 mld EUR.

3. Transport

W obszarze transportu POIiŚ jest źródłem finansowania inwestycji samorządowych dotyczących infrastruktury drogowej, transportu miejskiego oraz kolei miejskich.

W przypadku infrastruktury drogowej o dofinansowanie mogą uzyskać projekty dotyczące budowy lub przebudowy dróg krajowych na terenie miast na prawach powiatu, włącznie z zastosowaniem rozwiązań z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz inteligentnych sieci transportowych.

W przypadku transportu miejskiego beneficjentami wsparcia są Związki ZIT 13 miast wojewódzkich (miasta wojewódzkie z wyłączeniem miast w 5 województwach Polski Wschodniej) w zakresie projektów infrastrukturalnych (infrastruktura szynowa i towarzysząca (drogowa tylko dla usprawnienia ruchu pojazdów transportu publicznego), centra przesiadkowe, systemy monitorowania i zarządzania ruchem itp.), jak i taborowych (niskoemisyjny tabor, zajezdnie, zaplecza techniczne, miejsca ładowania pojazdów).

W przypadku kolei miejskich przewidywany jest konkurs zarówno dla projektów infrastrukturalnych (linie kolejowe, infrastruktura przystankowa, systemy zasilania i sterowania ruchem kolejowym) jak i taborowych (wraz z niezbędną infrastrukturą służącą ich utrzymaniu).

4. Środowisko

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, w zakresie Osi Priorytetowej II - *Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu*, planowane jest wsparcie w zakresie gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej, a także zagospodarowanie wód opadowych, rekultywacja i zieleń w miastach. Beneficjentami będą mogły być jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Środki przyznawane są na zasadach procedury konkursowej.

W zakresie gospodarki odpadami dofinansowane mogą zostać jedynie kompleksowe inwestycje w zakresie rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi realizowane w regionach gospodarki odpadami, w których uwzględniono komponent dotyczący termicznego przekształcania odpadów.

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej będą realizowane projekty w aglomeracjach co najmniej 10 tys. RLM (próg RLM nie dotyczy regionów lepiej rozwiniętych), przyczyniające się bezpośrednio do zapewnienia zgodności z wymogami dyrektywy 91/271/EWG, dotyczące budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków, zagospodarowania osadów ściekowych, wyposażenia aglomeracji w sieć kanalizacyjną. Do dofinansowania kwalifikują się projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach uwzględnionych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK).

5. Energetyka i gospodarka niskoemisyjna

Samorządy terytorialne będą mogły ubiegać się o wsparcie szerokiego zakresu działań z zakresu efektywności energetycznej i gospodarki niskoemisyjnej, m.in. w zakresie:

- przebudowy jednostek wytwórczych z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/ przesyłowej. (Działanie 1.1, alokacja 300 mln EUR).

- wsparcia tzw. głębokiej, kompleksowej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej. Zakres wsparcia ww. inwestycji wynikać musi z tzw. planów gospodarki niskoemisyjnej oraz strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych.

- budowy, i przebudowy systemów dystrybucyjnych niskiego i średniego napięcia związanych z wdrożeniem technologii inteligentnych sieci „smart grid” w celu m.in. ograniczenia strat sieciowych i/lub zwiększenia możliwości przyłączania OZE

- poprawy efektywności dystrybucji ciepła i/lub chłodu głównie na cele komunalno-bytowe. Realizowane projekty będą odnosić się do obszarów (głównie miejskich) posiadających uprzednio przygotowane plany gospodarki niskoemisyjnej oraz wynikających ze strategii ZIT miast wojewódzkich, w których uwzględniono potrzeby dotyczące ograniczenia emisji zanieczyszczeń
- budowę nowych lub zwiększenie mocy (w wyniku rozbudowy lub przebudowy) istniejących jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w technologii wysokosprawnej kogeneracji.

6. Dziedzictwo kulturowe

W ramach sektora kultury przewiduje się realizację projektów związanych z ochroną i udostępnieniem zabytków oraz rozwojem instytucji kultury.

W przypadku jednostek samorządu terytorialnego, w tym miast wojewódzkich, możliwa jest realizacja projektów dotyczących obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub uznanych przez Prezydenta za Pomniki Historii, jak również projektów dotyczących:

- zabytków drewnianych;
- rozwoju czytelnictwa w miastach wojewódzkich;
- rozwoju sztuki współczesnej i/lub nowoczesnej w miastach wojewódzkich;
- zabytków techniki;

Inwestycje realizowane na terenie Województwa Małopolskiego

Na terenie województwa małopolskiego realizowanych jest obecnie **13 inwestycji** o łącznej **wartości 2,1 mld zł**. Będą one dofinansowane kwotą środków UE wynoszącą **1,1 mld zł**.

Lp.	Tytuł projektu	Wartość ogółem	Dofinansowanie UE	Data rozpoczęcia realizacji	Data zakończenia realizacji
1	Rozbudowa i przebudowa ciągu technologicznego na oczyszczalni ścieków w Bochni wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii i usprawnieniem zarządzania majątkiem sieciowym	93 763 318,63	46 210 223,12	01-01-14	31-12-20
2	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Chełmek w zlewni oczyszczalni Jaworzno	5 055 526,18	3 379 804,68	01-12-15	30-06-19
3	Budowa drogi ekspresowej S7, odc. Kraków w. Igołomska – w. Christo Botewa	679 089 164,06	320 337 334,31	01-01-14	01-12-17
4	Modernizacja linii kolejowej E 30 / C-E 30, odcinek Kraków – Rzeszów, etap III - Faza II	687 006 190,35	407 105 129,86	01-10-15	31-12-18
5	Budowa łącznicy kolejowej Kraków Zabłocie – Kraków Krzemionki	348 171 883,57	187 774 576,45	02-06-14	31-12-17
6	Uporządkowanie gospodarki wodnokanalizacyjnej na terenie Gminy Zawoja	36 586 485,82	18 875 922,37	01-01-16	31-12-18
7	Budowa kanalizacji sanitarnej i modernizacja oczyszczalni ścieków w Gminie Brzeszcze	44 982 816,15	23 210 590,12	28-07-15	31-12-18
8	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój	8 526 280,00	4 462 500,00	01-01-14	31-12-18

9	Uporządkowanie gospodarki wodno - kanalizacyjnej na terenie Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna	76 059 881,17	39 614 038,11	20-12-16	31-12-20
10	POPRAWA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ NA TERENIE GMINY CHEŁMIEC – ETAP II	20 786 683,83	14 432 480,90	01-01-14	30-12-18
11	Adaptacja budynku „Starego Teatru” na działalność Międzynarodowego Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu	30 302 104,30	20 312 660,74	18-11-15	30-06-19
12	Krzysztoforzy od nowa – Muzeum Kompletne: modernizacja i remont konserwatorski Pałacu Krzysztoforzy wraz z przystosowaniem jego funkcji do realizacji zadań nowoczesnego, wielofunkcyjnego obiektu muzealnego	42 033 167,45	29 047 310,83	01-02-14	31-05-20
13	Rewaloryzacja zabytkowej siedziby Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie na potrzeby nowoczesnego muzeum nauki i techniki	40 820 358,34	28 284 529,74	01-08-14	30-06-21
Suma		2 113 183 859,85	1 143 047 101,23		

Inwestycje transportowe planowane do realizacji w województwie małopolskim w ramach POIiŚ 2014-2020:

DROGI

W zakresie transportu drogowego planuje się realizację trzech kluczowych dla regionu projektów polegających na budowie odcinków w ciągu drogi ekspresowej S7:

- *Budowa drogi ekspresowej S7, odc. granica woj. Świętokrzyskiego - Kraków (w. Igołomska)*
- *Budowa drogi ekspresowej S7, odc. Kraków w. Igołomska - w. Christo Botewa (tzw. wschodnia obwodnica)*
- *Przebudowa drogi ekspresowej S7, odc. Lubień – Rabka*

Odcinek wschodniej obwodnicy Krakowa wraz z nową przeprawą mostową na Wiśle uzyskał już dofinansowanie na mocy umowy zawartej w październiku ubiegłego roku i został zatwierdzony przez KE w marcu br.

Koszt całkowity ww. trzech projektów wyniesie ponad 4,2 mld złotych, z czego łączne dofinansowanie ze środków UE szacuje się na ponad 2 mld złotych. W wyniku realizacji projektów powstanie prawie 66 km dróg ekspresowych wraz z obiektami inżynieryjnymi i niezbędną infrastrukturą towarzyszącą. Realizacja inwestycji niewątpliwie przyczyni się do wzrostu dostępności drogowej regionu oraz skrócenia czasu podróży i wzrostu jej bezpieczeństwa.

Ponadto, miasto Kraków i miasto Nowy Sącz ubiegają się dofinansowanie inwestycji drogowych w ramach trwającej procedury konkursowej w POIiŚ.

- miasto Kraków zgłosiło dwa projekty o łącznym koszcie realizacji 640 mln zł i wnioskowanym dofinansowaniu UE 471 mln zł.

- *Rozbudowa al. 29 listopada na odcinku od ul. Opolskiej do granicy miasta Krakowa*

- *Rozbudowa ulicy Igołomskiej w Krakowie.*
- miasto Nowy Sącz ubiega się o dofinansowanie o wartości 90 mln złotych (77 mln dofinansowania unijnego)
- *Przebudowa układu komunikacyjnego ulic Krakowska, Legionów, Bulwar Narwiku w Nowym Sączu w ciągu dróg krajowych nr 75 i 28*

TRANSPORT MIEJSKI

W POIiŚ 2014-2020 w województwie małopolskim w zakresie niskoemisyjnego transportu publicznego dofinansowane zostaną inwestycje związane z budową linii tramwajowych oraz modernizacją istniejących. Ponadto, współfinansowany będzie zakup niskopodłogowego taboru tramwajowego. Łączna wartość inwestycji szacowana jest na 1 063,52 mln PLN, a wysokość dofinansowania UE 450,11 mln PLN, w wyniku planowanych projektów powstanie ok. 15 km linii tramwajowych i zakupione zostanie ok. 35 szt taboru tramwajowego. Realizacja inwestycji stworzy warunki do dalszego rozwoju zrównoważonego transportu na terenie Gminy Miejskiej Kraków, charakteryzującego się wysokim standardem infrastruktury, punktualnością, komfortem i bezpieczeństwem przejazdu. Inwestycje w znacznym stopniu wpłyną na zmniejszenie zatłoczenia motoryzacyjnego, poprawę płynności ruchu i ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

KOLEJ

Oprócz projektów wskazanych w tabeli powyżej, w latach 2016-2027 realizowany będzie projekt **„Budowa nowej linii kolejowej Podłęże – Szczyrzyc - Tymbark/Mszana Dolna oraz modernizacja istniejącej linii kolejowej nr 104 Chabówka - Nowy Sącz”**.

W konsultowanej obecnie wersji zmienionego Krajowego Programu Kolejowego do 2023 roku inwestycje została podzielona na III etapy:

- etap I - kwota 311 mln PLN – prace przygotowawcze - lista podstawowa KPK – środki krajowe/ew. POIiŚ;
- etap II – kwota 3 064 mln PLN – roboty budowlane – lista podstawowa KPK – POIiŚ – zakres inwestycji dotyczy prac modernizacyjnych na linii kolejowej nr 104 Chabówka-Nowy Sącz (76 km);
- etap III - kwota 3 801,5 mln PLN – roboty budowlane – lista rezerwowa KPK– zakres obejmuje budowę linii Podłęże – Piekietko (ok. 58 km) – projekt obecnie ubiega się o objęcie wsparciem w ramach EFIS (Plan Junckera).

Ponadto w ramach POIiŚ 2014-2020 realizowany będzie projekt pn. **„Prace na linii kolejowej nr 93 na odcinku Trzebinia – Oświęcim – Czechowice Dziedzice”** (ok.44 km) o planowanym koszcie całkowitym ponad 550 mln PLN);

ŚRODOWISKO

Z obszaru Środowisko w trakcie oceny w postępowaniu konkursowym jest również projekt:

- *Uzupełnienie niedoborów systemu ściekowego w Aglomeracji Kęty poprzez budowę kanalizacji sanitarnej w Bulowicach oraz rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków w Kętach.* Wartość ogółem: 51 966 102 PLN; dofinansowanie UE 35 921 535 PLN

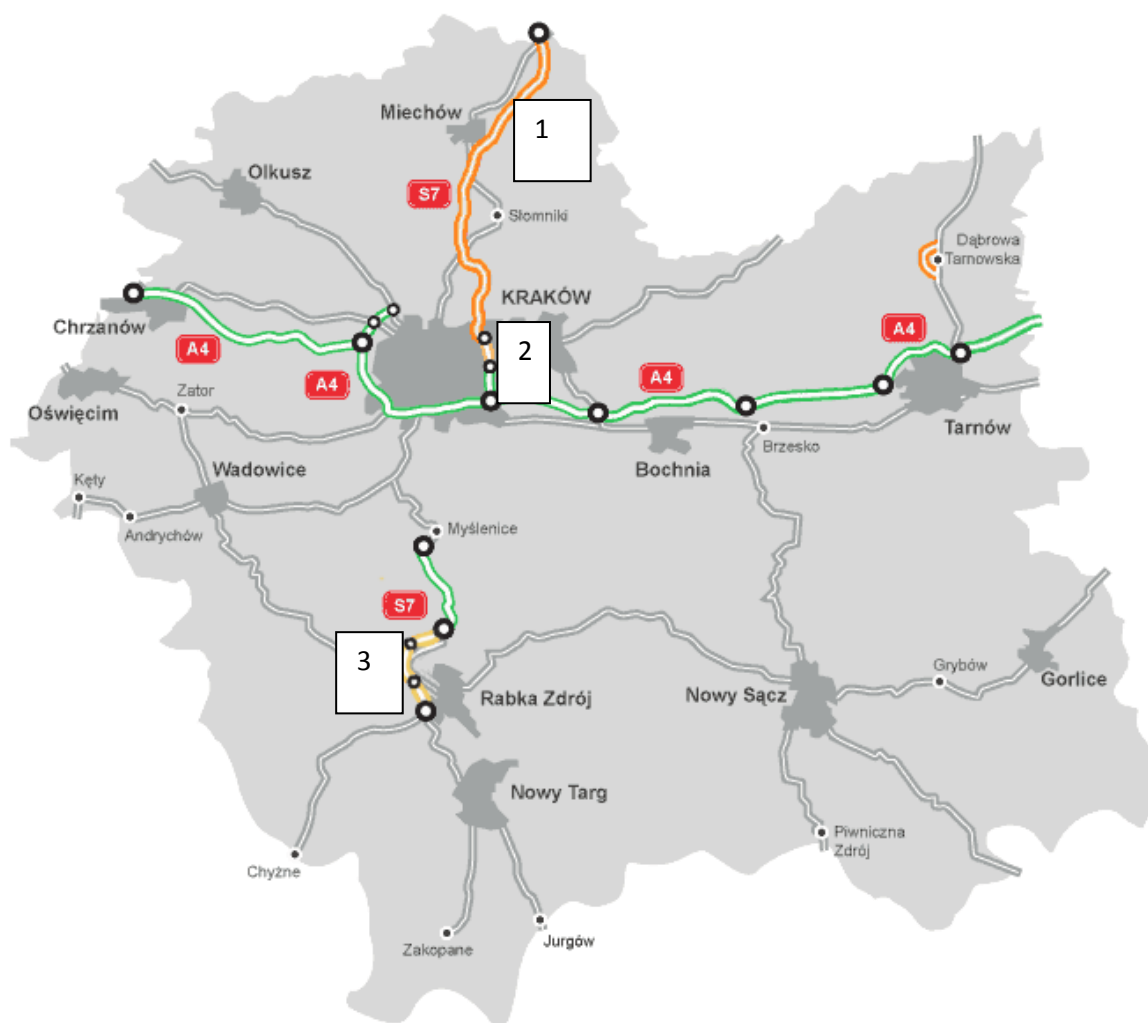
Częściowo realizowane na terenie małopolski będzie też pozakonkursowy projekt ponadregionalny:

- *Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach górskich.* Wartość ogółem: 206 652 000 PLN; dofinansowanie UE 127 500 000 PLN

Inwestycje, które będą realizowane w ramach CEF:

- Modernizacja linii kolejowej E 30, etap II, odcinek Zabrze – Katowice – Kraków – wartość projektu wynosi 528,88 mln EUR, natomiast dofinansowanie wynosi 410,20 mln EUR; **prace modernizacyjne będą prowadzone na ok. 53 km linii;**
- Prace na linii kolejowej E 30 na odcinku Kraków Główny Towarowy – Rudzice wraz z dobudową torów linii aglomeracyjnej - wartość projektu wynosi 395,86 mln EUR, natomiast dofinansowanie wynosi 320,33 mln EUR; **prace modernizacyjne obejmą 20 km linii kolejowych.**

INWESTYCJE DROGOWE W MAŁOPOLSCE

1. Budowa drogi ekspresowej S7, odc. granica woj. Świętokrzyskiego/małopolskiego - Kraków (w. Igołomska)
2. Budowa drogi ekspresowej S7, odc. Kraków w. Igołomska - w. Christo Botewa (tzw. wschodnia obwodnica Krakowa)
3. Przebudowa drogi ekspresowej S7, odc. Lubień – Rabka

Legenda

	autostrady, drogi ekspresowe i obwodnice w użytkowaniu
	autostrady, drogi ekspresowe i obwodnice w realizacji
	autostrady, drogi ekspresowe i obwodnice w przetargu
	autostrady, drogi ekspresowe i obwodnice w przygotowaniu
	numery autostrad i dróg ekspresowych

Źródło: http://www.gddkia.gov.pl/mapa-stanu-budowy-drog_malopolskie

INWESTYCJE KOLEJOWE W MAŁOPOLSCE W RAMACH KRAJOWEGO PROGRAMU KOLEJOWEGO (KPK)

